

**DRUŠTVO ZA INTEGRITET I VEK KONSTRUKCIJA
SOCIETY FOR STRUCTURAL INTEGRITY AND LIFE**

Osma međunarodna letnja škola mehanike loma - IFMASS 8

OD MEHANIKE LOMA DO OCENE INTEGRITETA KONSTRUKCIJA**IZVEŠTAJ****Uvod**

Prvu međunarodnu letnju školu mehanike loma (IFMASS 1) "Uvod u mehaniku loma i konstruisanje sa sigurnošću od loma" organizovali su 1980. Tehnološko-metalurški fakultet i GOŠA Institut, inicijativom prof. Majkla Vnuka (Univerzit Viskonsina, Milvoki), i prof. Stojana Sedmaka (Tehnološko-metalurški fakultet, Beograd). U to vreme je prof. Vnuk bio gost prof. S. Sedmaka na Tehnološko-metalurškom fakultetu tokom njegovog sabatikala 1980, i pri kraju posete on je predložio da se organizuje IFMASS 1. Rad Škole je pratilo 63 učenika, a izloženo je 20 predavanja, praćenih jednom diskusijom po pozivu. Kolegijum predavača IFMASS 1 je sastavljen od 6 predavača iz inostranstva:

Prof. M. Vnuk (2 predavanja), Dr. M. Ratwani - Northrop Co, U.S.A (5 predavanja), Prof. A. Mazur – Akademija rudarstva i metalurgije, Krakov (2 predavanja), Doc. J. Orkiš – Tehnički Univerzitet, Krakov, Doc. A. Javorski, Tehnički Univerzitet, Varšava, Dr. A. Neimitz, Tehnički Univerzitet, Kielce, i 7 predavača iz Jugoslavije:

Prof. A. Radović, Vojnotehnički institut Beograd (2 predavanja), Prof. Lj. Nedeljković, Tehnološko-metalurški fakultet, Beograd, Dr. M. Berković, Vazduhoplovnotehnički institut, Beograd, Prof. J. Pirš, Tehnički fakultet, Rijeka, Prof. S. Sedmak, Tehnološko-metalurški fakultet, Beograd, Doc. J. Jarić, Prirodnomatematički fakultet, Beograd, prof. M. Radojković, Građevinski fakultet, Beograd, a diskusiju po pozivu je izložio Đ. Dobi, Železarna Ravne.

Industrija je podržala organizaciju IFMASS 1 i osnovni budžet je obezbedila kompanija GOŠA i njen institut. To je bilo vreme izgradnje cevovoda reverzibilne hidroelektrane Bajina Bašta. Najopterećeniji deo cevovoda je izrađen od čelika SUMITEN 80P (SM 80P zavarljivi čelik nazivnog napona tečenja 700 MPa). Iskustvo sa zavarivanjem čelika te klase nije bilo dovoljno, a otpornost prema lomu čelika SM 80P i njegovih zavarenih spojeva nije bila dovoljno definisana. Te okolnosti objašnjavaju interes industrije za mehaniku loma, potvrđen i brojem učesnika IFMASS 1. Zahvaljujući takvoj podršci mehanika loma je široko uvedena u domaćoj industriji, što se može zaključiti na osnovu prikaza datoј u knjizi, koju je izdao Dž.. Si 1981. Monografija pod naslovom IFMASS 1 objavljena je na srpskom jeziku.

Zahtev industrije je bila podrška za organizaciju IFMASS 2 "Savremeni aspekti projektovanja i izrade posuda pod pritiskom icevovoda", 1982, IFMASS 3 "Mehanika loma zavarenih spojeva", 1984. i IFMASS 4 "Perspektive razvoja i primene mehanike loma", 1986, uz uvek veći broj učesnika i prošireni kolegijum predavača, kako inostranih tako i domaćih. Diskusije okruglog stola i veliki broj priloga po pozivu mladih stručnjaka iz Jugoslavije doprineli su uvođenju i

primeni mehanike loma za ocene integriteta konstrukcija. Monografije, objavljene na srpskom jeziku posle svake Škole su takođe doprinele intenzivnom uvođenju mehanike loma. Sledеćа Škola, IFMASS 5, "Primena mehanike loma u oceni preostalog veka komponenti termoenergetske opreme" je održana 1989. To je bila najveća IFMASS, sa 142 učesnika; monografija je objavljena na engleskom jeziku ("The application of fracture mechanics to residual life assessment of thermoelectrical power plant components") i u skraćenoj verziji na srpskom jeziku.

Tako je osamdesetih godina organizovano pet Škola IFMASS. Treba napomeniti da je u periodu 1982 – 1992. realizovan zajednički Jugoslovensko - američki istraživački projekt "Mehanika loma zavarenih spojeva", uz učešće američkog Nacionalnog instituta za standarde i tehnologiju (National Institute of Standards and Technology - NIST) i šest razvojno - istraživačkih institucija iz Jugoslavije.

Nesrećni događaji, koji su započeli secesijom Slovenije od Jugoslavije u vreme održavanja IFMASS 6 ("Eksploracijske prsline u posudama pod pritiskom i rezervoarima" juna 1991. smanjili su aktivnosti u mehanici loma, a time i Škole IFMASS. Monografija IFMASS 6 je objavljena tri godine kasnije, u 1994. Naredne tri godine su prošle pre nego što je bilo moguće organizovati sledeću Školu, IFMASS 7 "Eksperimentalne i numeričke metode mehanike loma" u 1997. Ponovo su aktivnosti prekinute NATO agresijom na našu zemlju 1998, zbog čega je monografija objavljena tek u 2000. godini

Pojava monografije IFMASS 7 je otvorila mogućnost da se nastave aktivnosti u mehanici loma, uzimajući u obzir i kritičnu situaciju sa opremom u domaćoj industriji, posebno onom koja je razorena i oštećena NATO bombardovanjem, i potrebom da se utvrdi konstrukcijski integritet opreme. Stručnjaci iz Srbije i Crne Gore, ranije angažovani oko IFMASS, odlučili su da organizuju Društvo za integritet i vek konstrukcija (DIVK) u 2001. Novi časopis "Integritet i vek konstrukcija" je privukao mnoge stručnjake da daju doprinos u ovoj oblasti. Posle stabilizacije DIVK, članovi za zahtevali da se IFMASS obnovi. Sa druge strane, nova situacija u Jugoistočnoj Evropi otvara mogućnost da stručnjaci iz susednih zemalja uzmu učešće u IFMASS. Posle razmatranja, stručnjaci iz naše zemlje, iz Bugarske i iz Grčke su odlučili da zajednički organizuju IFMASS, i prva, u stvari IFMASS 8 je organizovana u Beogradu, od 23. do 27. juna 2003.

Sadržaj obaveštenja i poziva za učešće

Posle odluke o naslovu, sadržaju u terminu IFMASS 8 od strane Naučnog odbora, definisan je preliminarni program i objavljen u pozivu za učešće.

Društvo za integritet i vek konstrukcija (DIVK)

GOŠA Institut

Tehnološko-metalurški fakultet

u saradnji sa

Ministarstvom za nauku, tehnologije i razvoj

Republike Srbije

Skupštinom grada Beograda

Vojnotehničkim institutom

pod pokroviteljstvom

Evropskog društva za integritet konstrukcija - ESIS

organizuju

Osmu međunarodnu letnju školu mehanike loma

IFMASS 8

OD MEHANIKE LOMA DO OCENE INTEGRITETA KONSTRUKCIJA

Beograd, 23. do 27. juni 2003.

Skupština grada Beograda

Beograd, Trg Nikole Pašića 2

Prethodnih sedam Međunarodnih letnjih škola mehanike loma (IFMASS) je organizovano od 1980, poslednja je održana 1997. Posle toga nije bilo uslova da se IFMASS organizuje zbog dobro poznatog razvoja događaja u bivšoj Jugoslaviji. U međuvremenu, u Beogradu je 2001. osnovano Društvo za integritet i vek konstrukcija (DIVK). Članovi DIVK su bili organizatori i učesnici ranijih IFMASS. Uspeh ranije organizovanih IFMASS i njen značaj su podstakli DIVK da nastavi sa IFMASS 8 u 2003. Na stastancima, održanim tokom 14. Evropske konferencije o lomu (ECF 14) septembra 2002. Krakovu, uz učešće prof. L. Tota (Mađarska), predsednika ESIS komisije TC13: Obrazovanje i obuka, prof. E. Gdutosa (Grčka), prof. D. Angelove (Bugarska) and prof. S. Sedmaka (Srbija) odučeno je da se organizuje IFMASS 8 za zemlje Jugoistočne Evrope.

Naslov "Od mehanike loma do ocene integriteta konstrukcija" omogućava da se napravi pregled razvoja i praktične primene mehanike loma. Učesnici će biti upoznati sa problemima integriteta konstrukcija u različitim fazama (konstruisanje i izbor materijala, izrada i obezbeđenje kvaliteta, eksploatacija i održavanje, popravke) kroz programom izabrana predavanja.

Zajednička organizacija IFMASS od strane zemalja Jugo-istočne Evrope, pod pokroviteljstvom Evropskog društva za integritet i vek konstrukcija (ESIS) se može smatrati prvim korakom u osnivanju regionalnog Foruma za integritet konstrukcija zemalja Jugoistočne Evrope. Na sastanku održanom u Beogradu preporučena je saradnja od strane vlada zemalja regionala i podržana od strane Evropske Unije tako da organizatori Foruma ubuduće mogu da računaju na pomoć vladinih institucija i Evropske Unije.

Naučni odbor

Prof. Dr. Stojan Sedmak

Prof. Dr. Dorin Dehelean

Prof. Dr. Laszlo Toth

Prof. Dr. Michael Wnuk

Prof. Dr. Dragoslav Šumarac

Prof. Dr. Stefan Vodeničarov

Prof. Dr. Donka Angelova

Prof. Dr. Emmanuel Gdoutos

Prof. Dr. Jovo Jarić

Organizacioni odbor

Mr Ljubica Milović, secretary   Prof. Dr. Milosav Ognjanović   Dr. Zijah Burzić

Prof. Dr. Stojan Sedmak   Dr. Vencislav Grabulov   Mr. Zoran Radaković

Prof. Dr. Aleksandar Sedmak   Mr. Dejan Momčilović   Prof. Dr Nenad Radović

Prof. Dr. Katarina Gerić   Mr. Milorad Zrilić   Dr. Miodrag Arsić

Prof.Dr.Dragoslav Kuzmanović Dr. Marko Rakin   Aleksandar Bređan

Jano

Registracija: (u dinarima, prema kursu dinara)

- 150 EUR
- 100 EUR za članove DIVK i ESIS; 50 EUR za studente

Smeštaj

Smeštaj je rezervisan u hotelima blizu sale Gradske skupštine po ceni 1600,00 do 4000,00 dinara za noćenje sa doručkom.

Sva obaveštenja naći ćete na web strani **divk.org.yu**

Osobe za kontakt:

Mr. Ljubica Milović i dr Marko Rakin

Tehnološko-metalurški fakultet

Karnegijeva 4, 11000 Beograd

Tel. + 381 11 337 0 391

Fax. + 381 11 337 0 387

E-mail: acibulj@elab.tmf.bg.ac.yu ; mrakin@eunet.yu

Prof. dr Stojan Sedmak

Društvo za integritet i vek konstrukcija (DIVK)

11000 Beograd, Milana Rakića 35

Tel. +381 11 413 332 ,+ 381 11 413 422

Fax. + 381 11 410 977

E-mail: divkes@verat.net ; asedmak@eunet.yu

Program IFMASS 8

1.J. Jarić, A. Sedmak:"Fizički i matematički aspekti mehanike loma"

2.E. Gdoutos:" Mehanika loma pri mešovitom opterećenju "

3.M.Wnuk: "Povećanje žilavosti loma zbog uticaja prividne energije u početku neelastičnog loma"

4.D. Krajčinović, D. Šumarac: "Osnovni principi mehanike oštećenja"

5.A.Radović, N.Radović:"Doprinos mehanike loma razvoju materijala"

6.R. Nikolić, J. Veljković: "Prsline na interfejsu"

7.D. Angelova:"Osnovni koncepti zamora i novi pristupi zamornom lomu"

8.V. Grabulov:" Statička i udarna ispitivanja (zatezanjem, padaju-ćim tegom, eksplozijom) i analiza rezultata"

9.G. Lenkey:"Udarno ispitivanje po Šarpiju i njegova primena u mehanici loma"

10.J.Landes:"Razvoj eksperimentalnog ispitivanja ponašanja prsline"

11.S. Sedmak, Z. Burzić:"Standardna ispitivanja mehanike loma"

12.K. Gerić, I. Blačić:"Fraktografska analiza"

13.V. Šijački-Žeravčić:"Otkazi konstrukcija u eksploataciji: primeri"

14.P. Agatonović:"Analiza loma – osnovni principi"

15.V. T.Troščenko:"Žilavost loma metala pri cikličnom opterećenju"

16.L. Toth:"Uloga parametara mehanike loma u oceni pouzdanosti konstrukcija izloženih različitim uslovima opterećenja"

17.G. Pluvinage:"Problemi prenosa uslova loma i mezolom"

18.S. Vodeničarov:"Ispitivanja loma u nuklearnim elektranama"

19.D. Dražić, B. Jegdić:"Korozija i naponska korozija"

20.T. Maneski:"Analiza napona u oceni integriteta konstrukcija"

21.Gui-Rong Liu:"Bezmrežne metode (u numeričkoj analizi)"

22.N. Gubeljak:"SINTAP- Postupak ocene integriteta konstrukcija"

23.M. Kojić, M. Živković:"Numerički programi za ocenu veka termoelektrana "

24.Karl-Heinz Schwalbe:"Ocena konstrukcija u elasto-plastičnim uslovima sa posebnim osvrtom na mehanički heterogene konstrukcije"

25.M.Ognjanović:"Pouzdanost i sigurnost konstrukcija u eksploataciji"

26.V. Gliha:"Predviđanje osobina loma i zamora zavarenih spojeva simuliranjem zone uticaja topote"

Zvanični jezik IFMASS 8 je engleski.

Predavanja, predavači i raspored IFMASS 8

Ostvareni program se neznatno razlikuje od objavljenog. Zbog iznenadnih problema, prof. M. Vnuk i prof. E. Gdoutos nisu došli, tako da su njihova predavanja (2 i 3 sa objavljene liste) otkažana. Imajući u vidu opšti naslov IFMASS 8, u program je uneto novo predavanje (br. 25 u tabeli)

Predavanja i raspored IFMASS 8

Predavanje
Predavač
Institucija

A. Teorijske osnove

1

"Fizički i matematički aspekti mehanike loma"
Prof. Jovo Jarić
Prof. Aleksandar Sedmak
Matematički fakultet, Beograd, S&CG
Mašinski fakultet, Beograd

2

"Osnovni principi mehanike oštećenja"
Prof. Dušan Krajčinović,
Prof. Dragoslav Šumarac
Arizona State University, Tempe, Az, SAD
Gradevinski fakultet, Beograd

3

"Doprinos mehanike loma razvoju materijala"
Prof. Aleksandar Radović
Prof. Nenad Radović
Tehnološko-metalurški fakultet, Beograd

4

"Prsline na interfejsu"
Prof. Ružica Nikolić
Dr Jelena Veljković
Mašinski fakultet, Kragujevac, S&CG

5

"Osnovni koncepti zamora i novi pristupi zamornom lomu"
Prof. Donka Angelova
Univerzitet hemijske tehnologije i metalurgije, Sofija, Bugarska

B. Eksperimenti i ispitivanje

6

"Statička i udarna ispitivanja (zatezanjem, padajućim tegom, eksplozijom) i analiza rezultata"
Dr Vencislav Grabulov
Vojnotehnički institut, Beograd

7

"Udarno ispitivanje po Šarpiju i njegova primena u mehanici loma"
Docent Gyöngyvér Lehkey
Univerzitet u Miškolcu, Miškolc, Mađarska

8

"Razvoj eksperimentalnog ispitivanja ponašanja prslina"
Prof. John Landes
The University of Tennessee, Knoxville, Tn, SAD

9

"Standardna ispitivanja mehanike loma"

Prof. Stojan Sedmak
Dr Zijah Burzić
Tehnološko-metalurški fakultet, Beograd,
Vojnotehnički institut, Beograd

10

"Fraktografska analiza"
Docent Katarina Geric
Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad, S&CG

C. Eksploracijski problemi

11

"Otkazi konstrukcija u eksploraciji: primeri"
Prof. Vera Šijački-Žeravčić
Mašinski fakultet, Beograd

12

"Analiza loma – osnovni principi"
Dr Petar Agatonović
Consulting and Analysis (CA), Nemačka

13

"Žilavost loma metala pri cikličnom opterećenju"
Acad. Prof. Valerij T. Troshchenko
Institut za probleme čvrstoće Ukrajinske akademije nauka, Kiev, Ukrajina

14

"Uloga parametara mehanike loma u oceni pouzdanosti konstrukcija izloženih različitim uslovima op..."
Prof. Laszlo Toth
Bay Zoltan Foundation, Miškolc, Mađarska

15

"Problemi prenosa uslova loma i mezolom"
Prof. Guy Pluvinage
Univerzitet u Mecu, Mec, Francuska

16

"Ispitivanja loma u nuklearnim elektranama"
Dr Stefan Vodeničarov
Institut za nauku o metalima Bugarske akademije nauka, Sofija, Bugarska

17

"Korozija i naponska korozija"
Acad. Dragutin Dražić
Mr Bore Jegdić
Srpska akademija nauka i umetnosti, Beograd
Vojnotehnički institut, Beograd

D. Ocena i produženje preostalog veka

18

"Analiza napona u oceni integriteta konstrukcija"
Prof. Taško Maneski
Mašinski fakultet, Beograd

19

"Bezmrežne metode (u numeričkoj analizi)"
Prof. Gui-Rong Liu
University of Singapore, Singapur

20

"SINTAP- Postupak ocene integriteta konstrukcija"
Docent Nenad Gubeljak
Mašinski fakultet, Maribor, Slovenija

21

"Numerički programi za ocenu veka termoelektrana"
Prof. Miloš Kojić
Prof. Miroslav Živković

Mašinski fakultet, Kragujevac

22

"Ocena konstrukcija u elasto-plastičnim uslovima sa posebnim osvrtom na mehanički heterogene ko-

Prof. Karl-Heinz Schwalbe

GKSS Forschungscentrum, Geesthacht, Nemačka

23

"Pouzdanost i sigurnost konstrukcija u eksploataciji"

Prof. Milosav Ognjanović

Mašinski fakultet, Beograd

24

"Predviđanje osobina loma i zamora zavarenih spojeva simuliranjem zone uticaja topline"

Docent Vladimir Gliha

Mašinski fakultet, Maribor, Slovenija

25

"Primena mehanike loma u oceni integriteta konstrukcija"

Prof. Aleksandar Sedmak

Mašinski fakultet, Beograd

Ponedeljak

Utorak

Sreda

Četvrtak

Petak

9.00

Otvaranje

9.00

Predavanje 22

7.45

Poseta VTI

8.30

Predavanje 16

8.30

Predavanje 21

9.30

Kafa
9.50
Predavanje 13
8.30
Pozdravna reč
9.20
Predavanje 7
9.20
Predavanje 15

9.45
Predavanje 1
10.40
Kafa
8.45
Predavanje 6
10.05
Kafa
10.10
Predavanje 23

10.35
Predavanje 8
11.00
Predavanje 4
9.20
Predavanje 9
10.20
Predavanje 11
11.00
Predavanje 25

11.30
Predavanje 14
11.50
Predavanje 12
9.50
Kafa
11.10
Predavanje 19
11.50
Zatvaranje

12.15

10.15
Laboratoriјe
12.00
Predavanje 17
13.00
Ručak

13.00
Ručak
13.00
Ručak
14.30
Ručak
13.00
Ručak
15.00
Vorkšop A
16.00
Kafa
16.00
Kafa

16.00
Kafa
17.00
Kafa

16.15
Predavanje 7
16.15
Predavanje 2

16.15
Predavanje 24
17.15
Vorkšop B
17.05
Predavanje 5
17.05
Predavanje 18
20.00
Svečana večera
17.05

Predavanje 10
20.00
Večera Vorkšopa

Učesnici IFMASS 8

Ime
Zemlja i institucija

1
Abdunasser Hamza Fadel
Libija

2
Adžiev Gorgi
Makedonija – Mašinski fakultet, Skopje

3
Aleksić Boško
Srbija i Crna Gora (S&CG) - HIP Azotara, Pančevo

4
Aleksić Vujadin
S&CG - Institut Goša, Beograd

5
Aleksiev Pavel
Bugarska – Institut za nauku o metalima, Sofija

6
Amad Adeen A.Baiuk
Libija

7
Anđelković Zoran
S&CG - Institut Goša, Beograd

8
Anyiam Hyacinth
U.S.A.

9
Argob Omar Muhamed
Libija

10

Armand Pashnjari
Albanija – Tehnički univerzitet – Politehnika Tirana

11

Bakić Gordana
S&CG – Mašinski fakultet, Beograd

12

Bedkowski Włodimierz
Poljska – Tehnički univerzitet Opole

13

Bisev Yordanov
Bugarska – Institut za nauku o metalima, Sofija

14

Bogner Martina
S&CG – Zavod za zavarivanje, Beograd

15

Božanić Vojislav
S&CG – Institut za ispitivanje materijala (IMS), Beograd

16

Burzić Meri
S&CG – Vojnotehnički institut, Beograd

17

Cvetković Dragomir S&CG

18

Cvijović Zorica
S&CG – Tehnološko-metallurški fakultet, Beograd

19

Čamagić Ivica
S&CG – Mašinski fakultet, Kosovska Mitrovica

20

Cizmić Zlatan
B&H – Tehnički fakultet, Bihać

21

Ćurović Jelisav

S&CG - Vojnotehnički institut, Beograd

22

Ćulafić Vuk

S&CG - Mašinski fakultet, Podgorica

23

Davidkov Aleksandar

Bugarska – Institut za nauku o metalima, Sofija

24

Doleček Vlatko

B&H - Mašinski fakultet, Sarajevo

25

Doll Verner

Nemačka - ROELL AMSLER

26

Drča Siniša

S&CG – Rafinerija nafte, Beograd

27

Đorđević Vladimir

S&CG - Mašinski fakultet, Kragujevac

28

Đukić Miloš

S&CG - Mašinski fakultet, Beograd

29

Đurović Aleksandar

S&CG - Mašinski fakultet, Beograd

30

Eberth Pavel

Nemačka - ZWICK/ROELL

31

Gido Anca

Rumunija – Tehnički univerzitet, Temišvar

32

Gočev Jovan

Makedonija - Mašinski fakultet, Skopje

33

Golubović Zoran

S&CG - Mašinski fakultet, Beograd

34

Grabulov Aleksandar

S&CG - Vojnotehnički institut, Beograd

35

Grujić Biljana

S&CG - Lola Institut, Beograd

36

Hedrih Katica

S&CG - Mašinski fakultet, Niš

37

Hrabar Jova

S&CG - Vojnotehnički institut, Beograd

38

Hut Nenad

S&CG – Institut za ispitivanje materijala (IMS), Beograd

39

Ilić Nada

S&CG - Vojnotehnički institut, Beograd

40

Jaković Dragan

S&CG – Institut za ispitivanje materijala (IMS), Beograd

41

Jakovljević Aleksandar

S&CG – Elektroprivreda Srbije, Beograd

42

Janković M.Svetlana

S&CG – Institut za ispitivanje materijala (IMS), Beograd

43

Janković Tanja

S&CG – Institut za ispitivanje materijala (IMS), Beograd

44

Jaramaz Dragana

S&CG - Lola institut, Beograd

45

Jelić Ivan

S&CG - Institut Goša, Beograd

46

Jovančić Predrag

S&CG – Rudarsko-geološki fakultet, Beograd

47

Jovanović Dragan

S&CG - Mašinski fakultet, Niš

48

Jovanović Dragomir

S&CG - Institut Goša, Beograd

49

Jovičić Gordana

S&CG - Mašinski fakultet, Kragujevac

50

Konjikušić Rade

S&CG - Vojnotehnički institut, Beograd

51

Kozak Dražan

Hrvatska – Strojarski fakultet, Slavonski Brod

52

Kutin Marina

S&CG - Institut Goša, Beograd

53

Kuzmanović Dragoslav

S&CG – Saobraćajni fakultet, Belgrade

54

Mandić Slavko

S&CG – Elektroprivreda Srbije, Beograd

55

Mersida Manjo

B&H - Mašinski fakultet, Mostar

56

Marić Miloš

S&CG – Elektroprivreda Srbije, Beograd

57

Marin Kachakov

Bugarska – Institut za nauku o metalima, Sofija

58

Marković Miloje

S&CG – Institut za ispitivanje materijala (IMS), Beograd

59

Martin Lolov

Bugarska – Institut za nauku o metalima, Sofija

60

Matejček Franjo

Hrvatska – Strojarski fakultet, Slavonski Brod

61

Međo Bojan

S&CG – Matematički fakultet, Beograd

62

Mićunović Milan

S&CG - Mašinski fakultet, Kragujevac

63

Milenković Svetlana

S&CG - GOŠA Holding, Smederevska Palanka

64

Milosavljević Anđelka

S&CG - Mašinski fakultet, Beograd

65

Milotić Milan

B&H - Republika Srpska – Viša tehnička škola, Doboј

66

Milović Ljubica

S&CG – Tehnološko-metallurški fakultet, Beograd

67

Mladenović Mladen

S&CG – Institut za ispitivanje materijala (IMS), Beograd

68

Mohamed Munir H.
Libija

69

Momčilović Dejan
S&CG – Institut za ispitivanje materijala (IMS), Beograd

70

Murat Buyuk
Turska – Tehnološki institut Gebze

71

Musa M.H.Abdullraman
Libija

72

Mustapić Angela
B&H – Strojarski fakultet, Mostar

73

Nalet Jean
Holandija - Technobar

74

Nedeljković Ivan
S&CG - Minel Fabrika kotlova, Beograd

75

Nikačević Milutin
S&CG - Vojnotehnički institut, Beograd

76

Nikolić Dobrica
S&CG – Rudarsko.geološki fakultet, Beograd

77

Nina Kordić
S&CG – Institut za ispitivanje materijala (IMS), Beograd

78

Odanović Zoran
S&CG - Vojnotehnički institut, Beograd

79

Pavel Eskenazi

Bugarska – Institut za nauku o metalima, Sofija

80

Petzek Edward

Rumunija – Tehnički univerzitet Temišvar

81

Petzek Mona

Rumunija

82

Posavljak Strain

B&H, Republika Srpska – ORAO, Bijeljina

83

Potkonjak Željko

S&CG – Refit, Beograd

84

Putić Slaviša

S&CG – Tehnološko-metalurški fakultet, Beograd

85

Radaković Zoran

S&CG - Mašinski fakultet, Beograd

86

Radivojević Božidar

S&CG

87

Rakić Pavle

S&CG - HIP Petrohemija, Pančevo

88

Rakin Marko

S&CG – Tehnološko-metalurški fakultet, Beograd

89

Rašuo Boško

S&CG - Mašinski fakultet, Beograd

90

Salah Salem Musbah

Libija

91

Simović Željko

S&CG - Minel Fabrika kotlova, Beograd

92

Spasić Vladimir

S&CG – Institut za zavarivanje, Beograd

93

Stašević Milenko

S&CG - NIS Naftagas

94

Stevanović Radiša

S&CG - GOŠA FOM, Smederevka Palanka

95

Sarkočević Živče

S&CG - Srednja tehnička škola, Štrpcce

96

Sestak Ivan

S&CG – Rudarsko-geološki fakultet, Beograd

97

Strbački Živko

S&CG – KONMAT, Beograd

98

Tanasićević Miloš

S&CG – Rudarsko-geološki fakultet, Beograd

99

Tarlać Zoran

S&CG - HIP Petrohemija, Pančevo

100

Vasović Nebojša

S&CG – Rudarsko-geološki fakultet, Beograd

101

Vosika Zoran

S&CG – Matematički fakultet, Beograd

102

Vračarić Dušan

S&CG - Vojnotehnički institut, Beograd

103

Vratnica Maja

S&CG – Tehnološko-metalurški fakultet, Podgorica

104

Vukojević Nedeljko

B&H - Mašinski fakultet, Zenica

105

Yordanova Rozina

Bugarska – Univeitet hemijske tehnologije, Sofija

106

Zeković Danijela

S&CG - GOŠA FOM, Smederevska Palanka

107

Zrilić Milorad

S&CG – Tehnološko-metalurški fakultet, Beograd

108

Žiberna Ana

S&CG – Matematički fakultet, Beograd

Vorkšop

Vorkšop (radionicu)

Novi trendovi u primeni mehanike loma

kao satelitsku manifestaciju posle IFMASS 8, su organizovali Društvo za integritet i vek konstrukcija (DIVK), Privredna komora Beograda, GOŠA Institut i Tehnološko-metalurški fakultet.

Evropska Unija (EU) i njene institucije u mnogo slučajeva podržavaju organizaciju vorkšopa, posvećenih specifičnim temama. Imajući u vidu saradnju u Jugoistočnoj Evropi, koju podržava EU, i predloženo formiranje Foruma za integritet konstrukcija u ovom regionu, vorkšopi mogu biti prikladan oblik za saradnju. Forum će usmeriti aktivnosti prema i na korist industrije, kao što to već čini DIVK u Srbiji i Crnoj Gori. IFMASS 8 je bio mesto na kome su se našli stručnjaci za integritet konstrukcija i mehaniku loma, ne samo iz Jugoistočne Evrope, što je omogućilo da se počne sa organizacijom vorkšopa. Oko trideset stručnjaka za mehaniku loma i ocenu integriteta konstrukcija iz svih zemalja regiona su pozvani da učestvuju u vorkšopu.

Interes za praktičnu primenu mehanike loma je poslednjih godina proširen na nekoliko novih

oblasti. Dve od njih su odabrane za vorkšop i svetski priznati stručnjaci u tim oblastima su pozvani da prikažu današnje stanje razvoja i da usmeravaju diskusiju.

Sekcija A: Razvoj keramičkih matričnih kompozita (CMC)

Dr Petar Agatonovic, Nemačka, je prikazao razvoj CMC za primenu na visokim temperaturama, interesantnih za razvoj vasionskog programa.

Section B: Mezoskopski pristup mehaničkim osobinama materijala

Prof. Gij Plivinaž, Univerzitet u Mecu, Mec, Francuska, je predložio evropski projekt pod gornjim naslovom. Polazi se od toga da posle pristupa "mikro do makro" u nauci o materijalima dalji generalni razvoj nauke o materijalima, a posebno nano i multi materijala, traži novi paradigmu, zasnovanu na mezoskopskom pristupu, kako bi se rešio problem prenosivosti mehaničkih osobina.

Spisak učesnika vorkšopa

1. Pashnjari Armand, Albanija
2. Vukojevic Nedeljko, B&H
3. Posavljak Strain, B&H (Republika Srpska)
4. Prof. Angelova Donka, Bugarska
5. Doc. Gočev Jovan, Makedonija
6. Petzek Edward, Rumunija
7. Gido Anca, Rumunija
8. Dr. Burzić Zijah, S&CG
9. Dr. Grabulov Vencislav, S&CG
10. Mr. Milović Ljubica, S&CG
11. Prof. Sedmak Stojan, S&CG
12. Prof. Katarina Gerić, S&CG
13. Prof. Nenad Radović, S&CG
14. Wlodimierz Bedkowski, Poljska

1. Murat Buyuk, Turska
2. Dr. Petar Agatonović, Nemačka
3. Prof. Guy Pluvinage, Francuska
4. Prof. Gui-Rong Liu, Singapur
5. Dr. Rakin Marko, S&CG
6. Prof. Jovo Jarić, S&CG
7. Zrilić Milorad, S&CG
8. Jakovic Dragan, S&CG
9. Momčilović Dejan, S&CG
10. Burzic Meri, S&CG
11. Ignjatovic Dragan, S&CG

12. Ivo Blačić, S&CG
13. Prof. Milosav Ognjanović, S&CG

Forum za integritet konstrukcija za Jugoistočnu Evropu

Ideja da se osnuje Forum za integritet konstrukcija za zemlje Jugoistočne Evrope je objašnjena u Memorandumu, koji je prihvaćen od predstavnika zemalja, koji su učestvovali na IFMASS 8.

Memorandum

Učesnici sa Balkana i iz zemalja Jugoistočne Evrope na Osmoj međunarodnoj letnjoj školi mehanike loma (IFMASS 8), održanoj od 23. do 27. juna 2003. i na vorkšopu Novi trendovi u primeni mehanike loma, održanom 27. juna 2003. u Beogradu, sakupljeni na sastanku posle tih događaja, diskutovali su o dostignućima u razvoju mehanike loma i o njenoj primeni na ocenu integriteta konstrukcija u regionu. Zaključeno je da je organizacija IFMASS 8 pokazala:

- jasan interes stručnjaka regiona za dalji razvoj i istraživanja za ocenu integriteta konstrukcija;
- želju svih učesnika da doprinesu što bližoj i proširenoj saradnji stručnjaka regiona;
- potrebu da se nađe prikladan oblik za razmenu rezultata istraživanja u mehanici loma i oceni integriteta konstrukcija boljim povezivanjem zemalja regiona, kao i sa Evropskim društvom za integritet konstrukcija (ESIS).

Svrha zvanične organizacije, npr. u vidu Foruma za integritet konstrukcija, je da poveže pojedince, institucije i zemlje, zainteresovane u zajedničkoj aktivnosti za dalji razvoj integriteta konstrukcija, zasnovan na naučnim dostignućima i rešenjima lomova u eksploataciji i zahtevima za povećanje veka opreme. Na taj način bi se postigla na najprikladniji način korist za sve stranke uključene u takvu organizaciju. Sem toga, zvanična organizacija može da pomogne u predlaganjem standarda i propisa od interesa za industriju regiona, npr. u pogledu sigurnosti i pouzdanosti opreme, imajući u vidu i zaštitu okoline. Ova vrsta regionalne saradnje je široko pruhvaćena i uvedena u Evropi.

Da bi se pripremio predlog za najbolji oblik buduće regionalne organizacije izabran je komitet od pet članova, kako sledi:

predstavnik Srbije i Crne Gore

predstavnik Bugarske

predstavnik Makedonije

predstavnik Albanije

predstavnik Bosne i Hercegovine

Komitet će pripremiti predlog u naredna četiri meseca (do 1. novembra 2003), u saradnji sa predsednikom ESIS prof. Albertom Karpinteri i njegovim službama. Stručnjaci iz zemalja koje nisu bile zastupljene na sastanku, biće pozvane da se priključe ovoj akciji (Hrvatska, Grčka, Mađarska).

Međunarodna letnja škola mehanike loma (IFMASS) je prihvaćena kao već uspostavljeni oblik

buduće saradnje. Preporučeno je da se sledeća Škola (IFMASS 9) organizuje u Bugarskoj 2004, zajedno sa vorkšopom kao pratećom manifestacijom.

Stručnjaci, koji su učestvovali na ovom sastanku, izrazili su spremnost da pomognu komitetu u ovoj aktivnosti i da promovišu predlog među stručnjacima i institucijama u njihovim zemljama.

Spisak učesnika sastanka za osnivanje Forum-a

Albanija

Pashnjar Armand

Institucija: Technical University – Politechnics Tirana

Adresa: RR. Elbasanit 118 (GJUHET E HUAJA), Tirane, Albania

Bosna i Hercegovina

Vukojević Nedeljko (Federacija BiH)

Institucija: Mechanical Engineering Faculty Zenica

Adresa: Fakultetska br. 1, 72000 Zenica, B&H

Posavljak Strain, M. Sc. (Republika Srpska)

Institucija: Vazduhoplovni zavod "Orao", Research & Development Department, Head

Adresa: Šabačkih đaka bb, 76300 Bijeljina, B&H

Bugarska

Prof. Dr Angelova Donka

Institucija: University of Chemical Technology & Metallurgy

Adresa: Kl. Ohridski 8, 1756 Sofia, Bulgaria

Makedonija

Prof. dr Gočev Jovan

Institucija: Mechanical Engineering Faculty Skopje

Adresa: Karpoš II bb, 11000 Skopje, Macedonia

Rumunija

Petzek Edward

Institucija: Technical University, Politehnica Timisoara, Faculty of Civil Engineering and Architecture, Department of Steel Structures

Address: Str. I. Curea Nr. 1, Ro-1900 Timisoara, Romania

Srbija i Crna Gora

Prof. Dr Sedmak Stojan

Affiliation: Society for Structural Integrity and Life

Adresa: Milana Rakića 35, 11000 Beograd, Serbia

Slovenija

Doc. Dr Gliha Vladimir

Institucija: Faculteta za strojništvo Maribor

Adresa: Smetanova 17, 2000 Maribor, Slovenia

Turska

Murat Buyuk, M.Sc.

Affiliation: Gebze Institut of Technology, Department of Design and Manufacturing Engineering

Adresa: Istanbul C. NO:101 Gebze – Kocaeli, Turkey

Finansijski izveštaj IFMASS 8

Prihodi

465.372,33

Rashodi

536.032,46

Kotizacija

187.839,33

Smeštaj

156.733,00

Radivojević

6.000,00

Hotel Metropol

135.838,00

EPS

19.500,00

Hotel Union

16.695,00

GOŠA FOM
30.000,00

Studentski centar
4.200,00

HIP Petrohemija
13.051,00

Lola korporacija
10.400,00

Hrana
211.888,00

Minel kotlogradnja
13.000,00

Večera na brodu
86.416,00

NIS Naftagas, Novi Sad
6.538,33

Večera Stari grad
24.432,00

Zavod za zavarivanje
13.000,00

Večera Lovac
27.110,00

Bacco
3.500,00

Hrana Orašac
32.020,00

NIS Rafinerija nafte Beograd
6.530,00

Hrana Skupština grada
41.910,00

Zajednica remontnih zavoda VJ
9.825,00

Prirodnomatematički fakultet
7.000,00

Štampa
85.039,40

Tehnološko-metalurški fakultet
13.000,00

Priprema za štampu
5.039,40

Recepција - kotizacija
36.495,00

Štampanje
45.000,00

Priprema diskova i WEB strane
35.000,00

Donacija

80.000,00

Institut za ispitivanje materijala

30.000,00

Ostalo

82.372,06

NBGH –ŽIKS HARD

20.000,00

Benzin, telefon, prevoz

34.660.00

TP Čelik

10.000,00

Kafa

7.595,56

Metalurgija 94

20.000,00

Kancelarijski materijal

9.916,50

Materijal za učesnike

30.200,00

Vlada Srbije

197.533,00

Ministarstvo za nauku
135.838,00

Ministarstvo za urbanizam i građevine
61.695,00

Višak rashoda nad prihodima je pokriven iz sredstava DIVK
-70.660,13